
Kalendarium 1939 - 2019

ZNISZCZENIE SYMBOLU

1939

31 sierpnia – ostatni goście zwiedzają Zamek Królewski

1 września – wybuch II wojny światowej

6 września – ewakuacja Kancelarii Cywilnej i Wojskowej Prezydenta RP oraz Zarządu Zamku

8 września – pierwszy pocisk spada na Zamek, Kazimierz Brokl, kustosz zbiorów Zamku przenosi urnę z sercem Tadeusza Kościuszki do podziemi katedry św. Jana

17 września – tzw. „czarna niedziela”, pożar Zamku na skutek ostrzału artyleryjskiego, początek akcji ratowania zbiorów zamkowych, w trakcie której ginie Kazimierz Brokl.

3 października – komisja polskich architektów ocenia stan zniszczeń Zamku.

18 października – Hans Frank zrywa orły w Sali Tronowej Zamku.

20 października – Niemcy usuwają z Zamku polskie ekipy ratownicze.

październik 1939 – początek niemieckiej akcji niszczenia Zamku, wywożenie zbiorów i wyposażenia, dewastacja gmachu.

5 listopada – ekipy polskich muzealników ponownie podejmują akcję ratowania elementów stałego wyposażenia wewnątrz i elewacji Zamku.

listopad 1939- styczeń 1940 – przygotowania do wysadzenia gmachu, oddział saperów niemieckich wierci w murach Zamku otwory na dynamit

8 grudnia – wyrzucenie z Zamku polskich ekip ratujących

1940

4 stycznia – wznowienie akcji ratowania zbiorów na podstawie specjalnego zezwolenia od władz niemieckich na przewożenie do Muzeum Narodowego elementów kamiennych, rzeźb itp.

10 lutego – saperzy niemieccy opuszczają Zamek, odroczenie w czasie decyzji o wysadzeniu gmachu

1942

październik – powstanie niemieckiego planu nowego miasta Warschau, tzw. planu Pabsta

1944

1 sierpnia – wybuch Powstania Warszawskiego, walki na terenie Zamku

18 sierpnia – zburzenie zachodniego skrzydła Zamku

13 września - wysadzenie murów, ostateczne zniszczenie Zamku Królewskiego

2 października - kapitulacja Powstania Warszawskiego

W ZAWIESZENIU

1947

Odgruzowywanie terenu Zamku, usuwanie żelbetonowej konstrukcji dachu, założenie lapidarium ocalałych elementów

Rekonstrukcja zamkowej Bramy Grodzkiej z autentycznych fragmentów przechowywanych w Muzeum Narodowym

1949

1 maja - opracowanie przez projektantów Trasy W-Z memoriału do władz PZPR w sprawie odbudowy Zamku

2 lipca - uchwała Sejmu o odbudowie Zamku z przeznaczeniem na siedzibę najwyższych władz państwowych

1951

6 grudnia - podjęcie uchwały o ogłoszeniu konkursu zamkniętego na plac Zamkowy i zespół Zamku Warszawskiego (konkurs nie doszedł do skutku)

1954

3 maja - ogłoszenie konkursu na architektoniczne rozwiązanie placu Zamkowego i związanego z nim obszaru Starego i Nowego Miasta w Warszawie.

1955

19 lutego - rozstrzygnięcie konkursu: przyznanie 2 drugich nagród zespołom Jana Bogusławskiego i Romualda Gutta, skierowanie do realizacji projektu zespołu Jana Bogusławskiego.

Prace archeologiczne na terenie zamkowym

1956

1 maja - utworzenie w ramach Pracowni Konserwacji Zabytków, Pracowni Projektowej „Zamek” pod kierownictwem Jana Bogusławskiego, z zadaniem opracowania szkicu koncepcyjnego odbudowy Zamku.

1958

7 grudnia - uchwała Stołecznej Rady Narodowej o przeznaczeniu Zamku na Muzeum Tysiąclecia Państwa Polskiego

1961

grudzień - decyzja, iż w najbliższej pięcioletce Zamek nie będzie odbudowany, wstrzymanie prac projektowych, likwidacja Pracowni Architektonicznej „Zamek”

1962

początek remontu Biblioteki Królewskiej, ukończonego w roku 1964

1963

6 kwietnia - uchwała KW PZPR o uporządkowaniu terenów byłego Zamku Królewskiego, wyłożenie dziedzińca płytami kamiennymi, ustawienie ławek oraz betonowych klombów z kwiatami

1965

zakaz publikacji na temat Zamku - osobista decyzja Władysława Gomułki

1966

pierwszy rzeczowy dar dla Zamku - portret Jana Andrzeja Morsztyna pędzla Hyacinthe Rigaud

1967

powstanie londyńskiego Zagranicznego Komitetu Odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie

DŹWIGNIĘTY Z RUIN

1971

19 stycznia - podjęcie decyzji o odbudowie Zamku przez Biuro Polityczne KC PZPR

20 stycznia - przekazanie przez Edwarda Gierka decyzje o odbudowie Zamku

przedstawicielom środowisk twórczych.

21 stycznia - ankieta PAP „Czy uważasz odbudowę za słuszną”

26 stycznia - inauguracyjne posiedzenie Obywatelskiego Komitetu Odbudowy Zamku Królewskiego w Łazienkach Królewskich,

27 stycznia - pierwsze wpłaty i deklaracje prac, powstawanie Obywatelskich Komitetów Odbudowy Zamku

29 stycznia - reaktywowanie w PKZ Pracowni Projektowej „Zamek”,

4 kwietnia - rozpoczęcie prac społecznych przy odbudowie

9 maja - pierwsze zakłady „Toto-lotka”, z których dochód przeznaczono na odbudowę Zamku

17 września - położenie tzw. pierwszej cegły

19 września - ustawienie skarbonki na skrzyżowaniu ul. Marszałkowskiej i Alej Jerozolimskich.

1972

intensywne prace projektowe i budowlane, wznoszenie murów zamkowych

1973

29 stycznia – utworzenie w Muzeum Narodowym w Warszawie oddziału „Zamek Królewski”

16 lutego – pierwsza wiecha na Zamku oraz tradycyjny kufel piwa

1974

marzec – prostowanie zachowanego fragmentu ściany z oknem mieszkania Stefana Żeromskiego i powiązanie go z nowymi murami

lipiec – oddanie bryły w stanie surowym, montaż hełmu na wieży Zegarowej, uruchomienie zegara, zakończenie I etapu prac. Początek prac nad odtworzeniem historycznych wnętrz

1977

styczeń – zakończenie prac wykończeniowych nad pierwszą grupą wnętrz (44 pomieszczenia)

1979

5 listopada – utworzenie instytucji „Zamek Królewski w Warszawie – Pomnik Historii i Kultury Narodowej”

1980

14 lipca – powołanie na stanowisko dyrektora Zamku Królewskiego prof. Aleksandra Gieysztorą

2 września – wpisanie Starego Miasta i Zamku Królewskiego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO

1981

14 czerwca – otwarcie w Piwnicach Zamku Królewskiego pierwszej wystawy Dzieje i odbudowa Zamku Królewskiego

1 października – udostępnienie publiczności pierwszych wnętrz na Parterze, tzw. Pokojów Dworskich

1984

31 sierpnia – oficjalna uroczystość udostępnienia Zamku publiczności, powrót urny z sercem Tadeusza Kościuszki do Zamku, zakończenie działalności Obywatelskiego Komitetu Odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie

1988

lipiec – zakończenie prac w Sali Balowej, kontynuacja prac nad urządzeniem ekspozycji dzięki darom, zakupom i rekonstrukcjom obiektów oraz elementów wyposażenia wnętrz

1989

zakończenie prac nad dekoracją malarską Dawnej Izby Poselskiej

1994

październik – przekazanie daru prof. Karoliny Lanckorońskiej, m.in. obrazów z kolekcji króla Stanisława Augusta

1995

ukończenie rekonstrukcji zapleczka tronu w Sali Tronowej

2008

marzec – remont pałacu Pod Blachą

2009

kwiecień – zakończenie prac nad rewitalizacją Arkad Kubickiego

2011

lipiec – udostępnienie publiczności odtworzonego apartamentu księcia Józefa Poniatowskiego w pałacu Pod Blachą

2013

remont elewacji Zamku od strony Wisły

2015

maj – zakończenie prac nad odtworzeniem Ogrodu Górnego

2019

maj – zakończenie prac nad odtworzeniem Ogrodu Dolnego, finalizacja ponad 40-letniej odbudowy zespołu Zamku Królewskiego w Warszawie

Source URL: <https://www.zamek-krolewski.pl/strona/historia/640-kalendarium-1939-2019>